

A bérezés, a szociális és egyéb juttatások alakulása az erdőgazdaságokban a felszabadulás után

ABONYI ISTVÁN

A felszabadulás óta napjainkig eltelt időszak, az anyagi érdekeltség szempontjából is, úgy áll mögöttünk mint a fejlődés külön szakasza. Ezért is időszzerű, hogy egyrészt rendszerében és jellegében ismertessük az erdőgazdasági bérezés fejlődését, a szociális és egyéb juttatásokat, hogy bemutassuk a bérek és juttatások mértékének változását úgy, hogy abból kitűnjék az erdőgazdasági dolgozók anyagi helyzetének alakulása is.

Mindjárt előljáróban meg kell jegyezni, hogy számokban bemutatni csak a készpénzbér (nominálbér) nyers változását lehet. Ezeket a számokat a statisztika és egyéb nyilvántartás is többé-kevésbé hűen tükrözi. A juttatásoknak azonban csak egy része érzékeltethető a felkutatható költségek adathalmazából és a mindenkori létszám ismeretében (amely sajnos ugyancsak tartalmaz néhány torzítást, pl. az időszaki munkások számbavehetetlensége, az alkalmazottak fluktuációja miatt). A juttatásoknak ebbe a csoportjába soroljuk: a családi pótlékot, a munkásszállást, a lakást, az utazási kedvezményeket, a munkásszállítást, a gabonafejadagot, a munka és védőruhát, a védőeszközöket, az egyenruhát és az összes természetbeni járandóságokat, az üzemi étkeztetést, a rendkívüli szabadságot, a gyermekgondozási segélyt, az üzemi szociális szolgáltatásokat (öltöző, mosdó, tisztálkodási szerek), a védőételeket és italokat, az üdültetést, a jutalmazásokat stb.

A társadalmi juttatás másik csoportját megítélésem szerint még közvetett módon sem lehet számszerűen mérni. Ilyenek: a bölcsőde, a napközi otthon, egyéb gyermekjóléti intézmények, tanulási és továbbképzési lehetőségek és anyagi támogatások, a segélyezés számos fajtája, a nyugdíj és összes társadalombiztosítási szolgáltatások, szociális otthonok stb. Ezeket tudomásul vesszük, hogy vannak, a munkaviszonnyal összefügg felhasználásuk, a társadalom jelentős összegeket fordít e célokra s a dolgozók vagy hozzátartozóik, illetve létfenntartási eszközökkel nem rendelkező személyek közvetlenül vagy közvetve veszik igénybe.

Mindezek 1945. óta fokozatosan váltak a dolgozók gyakorlati juttatásaivá és értékük 1967-ben a dolgozók nominálbérének mintegy 40⁰/₀-át teszi ki az 1945/46. évi alig 10⁰/₀-kal szemben.

A 2. világháború befejezését követő években a bérezés is a nehéz gazdasági helyzet bélyegét viselte magán. A bérezés helyzete áttekinthetetlen volt. Nagyon vegyes kép az, amit érzékeltetni lehet a rendkívül kevés (20⁰/₀) állami erdő, a még tevékenykedő nagybirtokosi, városi-községi erdők és az erdőbirtokosságok bérezése területén. Az államerdészeti alkalmazottak készpénzfizetése (közalkalmazotti státuszban) fokozatosan értéktelenné vált. A reáljövedelmet nagyrészt az illetményfa és illetményföld (esetleg lakás) jelentette. Ugyanakkor az uradalmi erdőket és egyéb nem állami erdőket kezelő személyzet magánszerződésileg biztosított jövedelme, elsősorban a sokféle természetbeni juttatások miatt, kedvezőbb volt.

Mind az állami, mind a nem állami erdőkben foglalkoztatott munkások — csaknem 100⁰/₀-ban idényjellegűen dolgozók — viszont egyformán kedvezőtlen helyzetben voltak. Kivételek azok a vidékek voltak, ahol a munkások részes munkában és árendeményes tűzifa és falusi szerfa vásárlási lehetőséggel váltalták a munkát. A 2. világháború alatt ugyanis a központi kormányzat országos

érvénnyel „től-ig” akkord-bérezést és időbérezést állapított meg. Az uradalmak pedig ezen belül további részletesebb előírásokat alkalmaztak. Ez a rendszer még 1946-ban is több-kevesebb kiegészítéssel (megyei bérmegállapító bizottság stb.) érvényben volt. Mindinkább tért hódított azonban a részes termelés, amelyet azelőtt főleg az uradalmakban vezettek be, ott is elsősorban csak a tuskóirtásos fakitermelésben.

A felszabadulással nagyobb érvényesülési lehetőséget kapott szocialista bérezés és szociális gondoskodás az első években csak lassan bontakozott ki. A háborús pusztulás és pénzügyi leromlás nem kedvezett a bérezés szocialista fejlesztésének. Ekkor még úgyszólván kizárólag fakitermelési munka folyt az erdőgazdaságokban s ehhez kapcsolódott jellemzően a munkásbérezés is. Maggyűjtés, csemetetermelés, erdőfités és más munkák, a ma ismert termelési ágazatok akkor alig voltak. A kizárólag időszaki és alkalmi munkásokat nagyvonalúan megállapított akkordbérékekkel és olcsóbb favásárlási lehetőséggel alkalmazták. Így a kereset valamivel a mezőgazdasági napszámok alatt állott. Az uradalmakban rendszeresen néhány heti alkalmi munkáért (ritkábban a legégetőbb erdőművelési munkákért, fahasználati melléktevékenységért is) még szokásos volt hulladékfát adni (selejt tűzifa, tisztítási, gyéritési anyag, széltörés, hótörés, selejt iparifa). A falusi lakosság főleg a tűzifa és a mezőgazdasági szerfa beszerzéséért jött dolgozni.

Jobb volt a helyzetük az alkalmazottaknak. A kicsiny állami szektorban 1945. és 1947. között a rendes közalkalmazotti havi fizetésen felül az erdőgazdasági alkalmazottak legnagyobb része illetményföldet, ingyen tűzifát és lakást élvezett, amely bőven fedezte a saját szükségletét, sőt eladásra, illetve gazdálkodásra is jutott.

Az uradalmi erdőben a készpénzfizetések, de főleg a természetbeni juttatások általában jobbak voltak. A „természetbeniek” sokszor irigyelt mértékben és választékban bőven fedezték az erdészcsalád alapvető létszükségletét. Ahol viszont sokféle természetbeni juttatás volt, ott a készpénzfizetés volt kevesebb és gazdálkodás nélkül pénzben szűkölködtek az erdészek. Ezenkívül ezért a „jó fizetésért” mindent meg kellett tennie az erdésznek. Szolgálatát szinte éjjel-nappal, hétköznap, vasárnap egyaránt tartott. Lekötöttsége, kiszolgáltatottsága nagy, feladata megszámlálhatatlan volt, aminek úgyszólván sohasem lehetett teljesen eleget tenni.

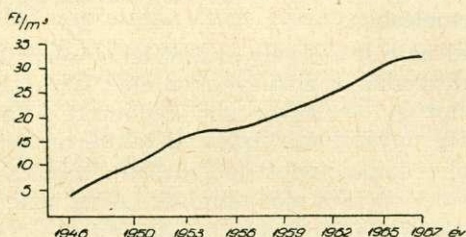
Az inflációs évekről (1946-ig) ennél többet nem lehet mondani. A határo-

Erdőgazdasági alkalmazottak átlagos havi keresetének alakulása egyes állománycsoportokban

Év	Műszaki	Adminisztratív	Kisegítő	Átlag
1946.	610 Ft	620 Ft	350 Ft	600 Ft
1950.	722 Ft	764 Ft	408 Ft	692 Ft
1953.	987 Ft	965 Ft	574 Ft	911 Ft
1956.	1445 Ft	1176 Ft	772 Ft	1256 Ft
1960.	1714 Ft	1392 Ft	1008 Ft	1505 Ft
1963.	1997 Ft	1503 Ft	1094 Ft	1694 Ft
1967.	2047 Ft	1579 Ft	1189 Ft	1796 Ft

Megjegyzés: az összegben az 1 hónapra eső prémium is benne van.

zott fejlődés a pénz stabilizálásától, a forint bevezetésétől mutatható ki. Alkalmazotti és munkás bérek közeledtek egymáshoz és megkezdődött egy olyan időszak, amikor a szociális gondoskodás mind nagyobb szerepet tölt be a dolgozók mindennapos életében, életszínvonalában.

Átlagos időnormának megfelelő teljesítménybér alakulása a fakitermelésben

A nominálbérek alakulását egyes jellemző munkakörökben a kimutatások és a grafikon mutatja. Itt is hozzá kell fűzni, hogy a számok a reálbér változását nem jelzik. Ennek okai ismertek. Az elmúlt 22 év alatt ugyanis többször volt átfogó béremelés, de ezzel párhuzamosan normarendezés és országos árrendezés is, s természetesen volt külön központi bérrendezés, spontán (munkahelyi) béremelkedés is. Ezeknek és más körülményeknek áremelő hatása erősen torzít. Ennek a tanulmánynak a keretében nincs mód ezt a kérdést részletesen és pontosan kifejteni. De más tanulmányokból levont következtetések alapján úgy vélem, hogy az erdőgazdasági dolgozók reálbére átlagban legalább kétszeresére emelkedett az elmúlt két évtizedben.

Minthogy a fizikai munka bérezése kb. négyszer annyi dolgozót érint, és a bérezéssel való foglalkozás súlya is legnagyobb részben itt van, ennek az ismertetésével bővebben foglalkozom. Ezen belül is többet kell foglalkozni a teljesítménybérezéssel, ami volumenben jóval nagyobb mint az időbérezés, amellyel úgyszólván alig van probléma. (Ez is inkább munkafegyelem, szervezés és pontos időkihasználás kérdése.)

1946-ban már a Földművelésügyi Minisztérium rendeletei (140 800 és 141 650 FM. számú 1946. évi) határozták meg a napszám-béreket (I–III. osztályú férfi, női és gyermek-napszám — 5–7 Ft — minősítéssel) és a teljesítmény-lehetőségtől függetlenül elnagyolva kialakított akkordbérek (pl. 1 ürm. tűzifa kitermelési bére 3,60 Ft, rönké 3,50 Ft, bányafáé 6,50 Ft volt m³-enként). Jellemző, hogy a rendelkezés szerint az év nagyrésztében még napkeltétől napnyugtáig tartott a munkaidő.

Jellemző erdőgazdasági alkalmazottak béralakulása

Év	Erdész	Erdőgondnok, erdészetvezető	Beosztott mérnök	Vezető mérnök, főmérnök
1945.	210 Pengő	340 Pengő		
1946.	515 Forint	720 Forint	610 Forint	905 Forint
1950.	675 Forint	1000 Forint	1100 Forint	1150 Forint
1954.	950 Forint	1450 Forint	1580 Forint	2000 Forint
1957.	1062 Forint	1875 Forint	1800 Forint	2300 Forint
1961.	1300 Forint	2300 Forint	2060 Forint	2700 Forint
1964.	1500 Forint	2550 Forint	2300 Forint	3000 Forint
1967.	1700 Forint	3000 Forint	2500 Forint	3300 Forint

A demokratikus és szocialista eszmék és gyakorlat térhódításával 1947-ben már új fejezet kezdődik a bérezésben. Ekkor kötötték meg országos szinten az első kollektív szerződést. (Megjelent a Mállerd 44444—1947 száma alatt.) Ebben már nincs külön női és férfi munkabér, de korosztályok szerinti napszámbérek még vannak. Viszont a fakitermelésben már olyan akkordbéreket adtak ki, amelyhez kapcsolva a mennyiségi norma túlteljesítéséért prémiumot is fizettek. Ennek az időszaknak a bérezésére jellemző még, hogy a fakitermelő munkásnak 5 km-nél távolabb eső munkahelyen 5⁰/₀ bérpótlékot is adtak.

1948-ban az akkori szakszervezet (FÉKOSZ) és a Magyar Állami Erdőgazdasági Üzemi Központ (MÁLLERD) kötötték meg 1322/1948 OMB. szám (Országos Munkabérmegállapító Bizottság) alatt az újabb egyéves kollektív szerződést. Ez további fejlődést jelentett azáltal, hogy megszüntette a korcsoportosítás szerinti munkabéreket és helyette a szakszerűség és a munka nehézsége kritériuma alapján állapította meg az új órabéreket. A fakitermelési bérek, kb. 30⁰/₀-kal emelkedtek és a napi normán felüli teljesítések után progresszív bért fizettek. Végül megjelentek az első — bár még nagyon hiányos — rakodási és faragási munkanormák is.

Jelentősebb fejlődést hozott az 1949 évi — 43670/1949 OMB. számú kollektív szerződés. (Megkötötte az Erdőközpont, a DEFOSZ és a SZOT.) Ebben már deklarálják a szocialista bérezési elveket. („A munkabéreket mindenkor a végzett munka mennyisége és minősége, a munkabérek egymáshoz való viszonyát pedig a szakképzettség és a minőségileg kiválóbb munkának magasabb értékelése és a végzett munkának a termelésben elfoglalt fontossága határozza meg.”) A fizikai munkákat két területi csoport szerint 29 bérosztályba sorolták s ezen belül is alsó és felső bérhatára volt az egyes csemetekerti, erdősítési, fakitermelési és egyéb termelési ágazathoz tartozó munkáknak, amelyeket a fent idézett elvek szerint kategorizáltak. Az alapbér kiegészítéseként fizetett ünnepnapok, fizetett szabadság, fizetett ebédidő, szociális és természetbeni juttatások is vannak. Egyidejűleg ismét új rendszerű fakitermelési normák jelennek meg.

A munkások bérezésén kívül az alkalmazottak bérezését is tartalmazta a 26—26 „től-iges” bérkategorizálással és besorolással a kollektív szerződés. A szociális és egyéb juttatások között szerepelt a fentemlíttetten kívül a kedvezményes élelmezés, a dolgozók szállítása és hazautazása, a munkaruha, védőöltözet, segélyek stb.

1950-ben ismét kötöttek kollektív szerződést, ez azonban az előző évihez képest újat nem hozott (megjelent 5458—1950 MMB szám alatt). A fejlesztést az új besorolási jegyzék jelentette és a gazdaság vezetőjének adott felhatalmazás a bérbesorolás 2—3⁰/₀-on belüli megváltoztatására. Ebben az évben 9350/1950 Erdőközpont szám alatt megjelentek az első csemetekerti normák is.

1951-ben az előző évi országos érvényű kollektív szerződéseket csupán kiegészítették (5897—OMB szám), de ezzel a kiegészítéssel új bértarifa-rendszert is adtak, amelynek alapján 8 bérkategóriába sorolták a nomenklatúrában szereplő erdőgazdasági fizikai munkákat. A munkásbérezés fejlesztéséhez ezúttal

Erdőgazdasági munkások átlagkeresetének alakulása

1945. évben az órakereset 0,75 Pengő,	a havi kereset 135 Pengő
1946. évben az órakereset 0,70 Ft,	a havi kereset 126 Ft
1950. évben az órakereset 1,50 Ft,	a havi kereset 270 Ft
1953. évben az órakereset 3,17 Ft,	a havi kereset 583 Ft
1956. évben az órakereset 4,21 Ft,	a havi kereset 783 Ft
1960. évben az órakereset 4,76 Ft,	a havi kereset 1081 Ft
1963. évben az órakereset 5,32 Ft,	a havi kereset 1217 Ft
1967. évben az órakereset 6,30 Ft,	a havi kereset 1446 Ft

hozzájárult még az új fakitermelési munkanormarendszer kialakítása is, amely országos normaalapok formájában még 1967-ben is használatban maradt.

1951 év végén egyidejűleg ár- és bérrendezés is volt, ennek során 15⁰/₀-kal felemelték az erdőgazdasági alapbéreket.

1952-től kezdve a Munka Törvénykönyve megjelenése után országos kollektív szerződést már nem kötöttek. A kollektív szerződés rendelkezéseit a törvény állandó jellegűen szabályozta, a bérezési kérdéseket pedig számos kisebb jelentőségű, valamint 2—3 évenként kiadott átfogó bérezési utasítások fejlesztették tovább szükség szerint. Így például rendezték az alkalmazottak premizálását is, néhány melléküzemi tevékenység béreit, és sorra adták ki az újabb munkanormákat.

Az 1953-ban megjelent 256/1953. F. M. számú utasítás kiadását a normálberek fokozatos emelkedése és egyes árakhoz való igazítása tette szükségessé. Ebben az utasításban az egyes munkák besorolási rendszerének realisabb alakulása mellett kibontakozott a szélesebb körű teljesítménybér-rendszer is. Ebben az időben az ipari jellegű munkákat az erdőgazdaságok területén is már ipari alapberekkel bérezték. A szerfakihozatal fokozását a kihozatali százalék és az átlagidőnorma függvényében kidolgozott bér ösztönözte. Az erdei vasutak dolgozóira vonatkozóan külön részletes keretutasítás rendelkezett (ez az újabb bérrendezés ismét 10,4⁰/₀ béremelést hozott).

A kollektív szerződések hatálybalépése előtt az erdőgazdasági alkalmazottakat a közalkalmazottak bérezési szabályai és rendszere szerint bérezték. Az első kollektív szerződéstől kezdve 1953-ig az alkalmazottak bérezését is együtt szabályozták a munkások béreivel. Ezekben már az új szervezeti struktúrának megfelelő havi fizetések voltak megállapítva és ez egyes munkakörökben az előző bérekhez viszonyítva alacsonyabb béreket is jelentett. A 130/1953. F. M. utasítás viszont már a Munka Törvénykönyve alapján rendelkezett az erdőgazdasági alkalmazottak bérezéséről. Ez alkalommal főleg a műszaki dolgozók bérét javították, ami ekkor csaknem megfelelt a könnyűipari alkalmazottak bérszintjének.

A munkásbérezés következő állomása 1955. november, amikor egyrészt ismét emelkedtek (1,80—4,84 Ft) a bértarifa alapberei és javultak egymás közti arányai, másrészt a teljesítmény-bérezésben a gépi termelés favorizálása került előtérbe, továbbá az erdőszítések, a tisztítás minőségi munkájának és a tuskóirtás nehezebb munkájának elismerése (az utasítás száma: 101—1955 OEF).

1956-ban az ellenforradalom visszavetette a rendszeresség irányában fejlődő erdőgazdasági bérezést is. 1957-ben ismét szinte előlről kellett kezdeni egy új bérezés kialakítását. A 15/1957 OEF sz. utasítással hivatalosan is megszűnt a kötött bértarifa (alapórabér-rendszer) és a központilag kiadott munkabesorolási nomenklátúra, és számos lehetőség nyílt az önállóbb norma-megállapításra is.

A természetbeni juttatások keretében ismét megfelelő illetményfát, illetményföldet, egyenruhát és egyéb kedvezményeket kaptak a külső szolgálatot ellátó erdészeti alkalmazottak. Ezzel szemben előtérbe került az abszolút bér-alap-gazdálkodás (illetve szigorított bértömeg elszámolás) és az átlagberek megkötése. Egyidejűleg újabb 15⁰/₀ béremelésben részesültek az erdőgazdasági dolgozók. (Ekkor ez rendkívüli elismerést jelentett, hiszen a népgazdaság egész területén egységesen csak 10⁰/₀ béremelést engedélyeztek.)

1957-től kezdve kevesebb központi beavatkozással, kevesebb utasítással fejlődött tovább az erdőgazdasági bérezés.

1963-ban (35—1963. OEF sz. alatt) ismét egy átfogó munkásbérezési utasítás jelent meg, amely meghagyta a bérszabályozás decentralizált (erdőgazdasági helyi bérszabályzat) jellegét és önállóságát, de visszahozta a bértarifa rendszert (I—VII. „től-ig” alapórabér) 3,50—7,00 Ft órabérrel.

Nagyobb hangsúlyt kapott a bérpótlékolási lehetőség, különösen az állandó munkásnál (10%) és a szakmunkásnál (20—35%). Az erdőgazdaságok felhatalmazást kaptak központi irányelvekben megadott pontozás szerint a munkák helyi besorolására. Az időjárás miatti kiesést (a munkás hibáján kívül álló idővesztéséget) időbérben, időszaki, állandó és szakmunkás kategóriák szerint kellett díjazni. Az átlagbér ellenőrzés továbbra is fennmaradt. Ezek a rendelkezések lényegében ma is érvényben vannak.

Külön fejezetet jelent a bérezés keretén belül a premizálás. Mint az anyagi érdekelttség egyik hatásos eszköze a prémium a rendszeres béren (alapdíjazáson) felül adható. A prémium magva már az országos kollektív szerződésben is megtalálható, mely szerint „egyes vezetői munkakörökben foglalkoztatott dolgozók többletteljesítési juttatásban részesíthetők”. 1951-ben már prémiumot kaptak az erdőgazdaságok vezetői a jövedelmezőségi terv túlteljesítéséért, a fahasználati előadók, az erdészeti üzemegységvezetők, a brigádvezető erdészek, a hosszoltó és a fakitermelő munkások az iparifakihozatal növeléséért, az anyagforgalmi előadók, az üzemegységvezetők és a gépkocsivezetők a szállítási és értékesítési terv teljesítéséért.

Az erdősítések sikeres (átlagon felüli) teljesítéséért az erdőművelési előadók, az üzemegységvezetők és a kerületvezető erdészek kaptak éves prémiumot.

Később, 1953—56. években a prémiumrendszer fokozatosan kibővült. A tervezettnél jobb eredményekért (mennyiség, minőség és jövedelmezőség) az alapfizetés 5—15%-os mértékig jutalmazták a műszaki dolgozókat s az adminisztratív alkalmazottak egy részét.

A rendszer és a gyakorlat kialakulásával, a premizálás fejlődésének további útját az 1959-ben megjelent prémiumról szóló „zöld könyv” és a rendszeresen kiadott körlevelek, de főleg a 30/1957 és a 36/1965 számú OEF utasítás jelzik.

A gazdasági mechanizmus reformja következtében a premizálás jelentősége tovább nő és az anyagi ösztönzés révén jelentős eredményekhez vezethet.

A szociális és egyéb juttatások szabályozása is a kollektív szerződésekben jelenik meg először. Ezek — kivéve a természetbeni járandóságokat — a felszabadulást megelőzően (de még az 1948. évi fordulatot is) minimálisak voltak. Fokozatosan nyert bevezetést az általános fizetett szabadság, fizetett munkaszüneti napok, kedvezményes üdültetés, a különböző segélyek, az üzemi ételmezés és a társadalombiztosítás számos juttatása. Ha ezeket pénzben értékeljük és összesítjük, akkor már 1954-ben kb. 28%-át jelentik a készpénzfizetésnek.

A társadalombiztosítás kiterjesztése az erdőgazdasági munkásokra gyakorlatilag teljesen csak 1947-ben vált valóra. Többek között nagy előrelépést jelentett a családi pótlék megadása. 1950-ben már a balesetelhárítás is funkcionált. Ekkor már minden vágásban ott találjuk az elsősegély ládákat. Egyre emberségesebben foglalkoznak az erdőn dolgozó fakitermelő és egyéb munkásokkal. Fokozatosan építik és berendezik az erdei munkásszállásokat, ahol egyben az üzemi étkeztetésről is gondoskodnak. Ugyancsak új színfoltot jelentett az erdőben a munka- és védőruhák megjelenése, a nőkről és a fiatalokról való fokozottabb gondoskodás (kedvezmények a munkaidőben, szabadságban, munkabeosztásban, egyenlő bér stb.), de még a téli meleg itallal való ellátás is.

Összefoglalásképpen megállapíthatjuk, hogy mind a munkások, mind az alkalmazottak béreinek, általában anyagi helyzetének alakulása *tendenciájában helyes* volt. A nominálbérek belső arányai és más szektorokban foglalkoztatott dolgozók bérszintjével való összehasonlítás alapján még további igényeink lehetnek s ezért azok alakulásának figyelemmel kísérése s a tanulságok levonása alapvető közgazdasági feladat. Ezek realizálásának az útja és feltétele viszont olyan gazdálkodási eredményekhez fűződik, amelyek az új gazdasági mechanizmusban jogalapot és megvalósítási lehetőséget biztosítanak az erdőgazdasági dolgozók javára is.

И. Абоны: ФОРМИРОВАНИЕ ЗАРПЛАТЫ И ДРУГИХ ЛЬГОТ В ЛЕСХОЗАХ ПОСЛЕ ОСВОБОЖДЕНИЯ ВЕНГРИИ

Формирование зарплаты и вообще материального положения как рабочих, так и служащих за прошедшие 22 года в лесном хозяйстве по сравнению с другими областями народного хозяйства было правильное, благоприятное. На основании сравнения внутренней пропорции номинальной зарплаты с уровнем зарплаты работников других секторов то возможно предъявление требования к повышению уровня зарплаты работников лесного хозяйства

Реализация этого относится к таким хозяйственным результатам, которые найдут возможности осуществления в новом хозяйственном механизме.

Абоны I.: DIE GESTALTUNG DER VERLOHNUNG, DER SOZIALEN UND SONSTIGEN LEISTUNGEN IN DER FORSTWIRTSCHAFT NACH DER BEFREIUNG.

Die Gestaltung der Löhne und i. allg. der materiellen Lage der Arbeiter sowie der Angestellten folgte in den vergangenen 22 Jahren in der Forstwirtschaft auch im Vergleich zu anderen Gebieten der Volkswirtschaft einer richtigen Tendenz und war für die Interessierten günstig. Auf Grund der inneren Proportionen der Nominallöhne und des Vergleichs mit dem Lohnniveau der Werkstätigen anderer Sektoren können noch weitere Ansprüche bestehen, daraus Schlüsse zu ziehen ist eine volkswirtschaftliche Aufgabe. Ihre Realisierung knüpft sich an solche Wirtschaftsergebnisse, die im neuen System der Wirtschaftsführung Möglichkeiten zur Verwirklichung finden.

Szovjet gépek a magyar erdőgazdaságban

DR. RADÓ GÁBOR

Hazánkban a felszabadulás után kialakult társadalmi-termelési viszonyok az erdőgazdálkodással szemben is új igényeket támasztottak. A jelentkező feladatok elvégzése során mindinkább előtérbe került, hogy a gépek alkalmazása, és az erdőgazdasági munkák gépesítése szükséges.

Már a gépesítés kezdeti időszakában, de a fejlesztés további szakaszaiban is a szovjet gépek és gépesített munkamódszerek döntő jelentőségű segítséget nyújtottak. A szocializmus építésének első szakaszában a népgazdaság faanyag-szükségletének biztosítása érdekében az erdőgazdálkodás akkori feladatai közül a fakitermelés volt a legfontosabb. Ezt a feladatot a szovjet gépek és módszerek segítségével tudtuk az erdők állagának megóvása mellett időben elvégezni. A vágásérett, sok esetben túltartott állományok feltárását segítették elő a tolólemezzel felszerelt Sz—80-as traktorok, melyekkel az erdei útépitések földmunkáinak elvégzésénél sok időt, munkaerőt és költséget takarítottunk meg. Ezek a traktorok egyszerű kezelésük, javításuk, üzembiztoságuk és magas teljesítményük miatt még ma is az útépitéseink jól bevált alapgépei.

A közelítési munkák gépesítését a KT—12 erdei közelítő traktorokkal és TL—3 csörlőkkel kezdtük meg, de az Sz—80, később az Sz—100 traktorok is alkalmazást nyertek egyes vágásterületeken. Ezek a gépek a most mindjobban előtérbe kerülő hosszúfás anyagmozgatás lehetőségeit már akkor biztosították.

Ugyancsak a gépesítés kezdeti időszakában alkalmaztuk a ZISS tehergépkocsialvázra épített JANVAREC darukat, melyek a tehergépkocsikra, a traktoros pótkocsikra, valamint a vasúti kocsikra történő rakodásban nyújtottak segítséget.